

De Klokkentoren (Belfort) van Aire-sur-la-Lys

De bouw van de eerste klokkentorens komt overeen met 't ontstaan van het gemeenschapsleven dat zich in de XI^{de} eeuw ontwikkelt. De demografische en economische drijfveer zorgen voor 't ontstaan van commerciële dorpen waar kooplui met elkaar een genootschap aangaan. De wethouders die de stad besturen, willen allereerst in 't bezit komen van een « identiteitszegel » of wel een vergunning voor de gebruikmaking van een klok. Al snel wensen ze echter een eigen toren, die zelfs in staat zou zijn om concurrentie aan te gaan met andere slot en klokkentorens.

In die tijd vervult de klokkentoren veelzijdige functies. Zo werd hij gebruikt als wachttoren. De torenwachter, gaf met zijn hoorn een alarmsignaal voor brand en waarschuwde de bewoners voor de nadering van een vijandelijk leger. De klok « de bancloque » (naam van de klok) slaat ieder uur.

Het is in de klokkentoren waar de wethouders bijeenkomen. Hij doet ook dienst als gevangenis en in een apart vertrek worden worden reglementen, zegelstempel en schat in kluizen bewaard.

1179 : bouw van het eerste klokgebouwtje « cloquier » (voorloper van de klokketoren)

1355 : bouw van een opslagplaats en een tweede « cloquier » van hout voor

de toezicht op de stad. De gouverneur (landvoogd van Artois staat toe om er een klok in te hangen om zodoende de werktijd van de arbeiders te kunnen regelen. De voorschriften (reglementen), zegestempels en andere schatten blijven op hun plaats.

1372 en 1405 : brand verwoest de stad en klokkentoren.

1447 : de heropbouw van de klokkentoren met gebruik van bakstenen en klinkers zal voorzien worden van een tweede klok « Le Vigneron (De wijnbouwer) » die de sluitingstijd van de kroegen zal aangeven.

1625 en 1705 : werkzaamheden voor de 'herinrichting' van de klokkentoren.

1708 : de klokkentoren stort ineen van oudheid.

1710 : de stad wordt bestormd en voor een groot gedeelte vernietigd ten gevolge van de Spaanse successie-oorlog.

1713 : Aire wordt weer in het franse koninkrijk opgenomen door het verdrag van Utrecht.

1715 : Louis de XIV^{de} verleent een vergunning voor de wederopbouw van een nieuwe klokkentoren.

1716 : de heropbouw van de huidige klokkentoren gaat van start. Er wordt

gebruik gemaakt van het ontwerp van Jacques Héroguel, architect van de koning.

1724 : Einde van de bouw van de klokkentoren voor een totaalbedrag van 97 000 pond.

1872 : Bliksem veroorzaakt een kleine brand in de klokkentoren. Hij zal in zijn oorspronkelijke staat hersteld worden.

1914 : Brand in de klokkentoren. Alleen het open klokkentorentje en houten spullen van het interieur zijn verbrand. Het uurwerk, het klokkenspel en de twee grote klokken zijn op 't gewelf van de 'wolvenzaal' ingestort. Vanaf die datum werd de functie van de torenwachter beëindigd, die tot dan toe, vanaf bovenin zijn toren, over de stad waakte.

1923 : Volgens de ontwerpen van de in Béthune wonende Jacques Alleman wordt de toren in zijn oorspronkelijke staat gerestaureerd. Dit wordt door de stad gefinancierd daar de toren nog niet onder monumentenzorg is geplaatst.

1947 : De klokkentoren wordt geïdentificeerd tot een Historisch Monument.

2005 : Inschrijving op de werelderfgoedlijst van (en) Humaniteit door Unesco.

KENMERKEN

De toren van Aire-sur-la-Lys is een klokkentoren van 't gemeentehuis. Het heeft een barokstijl, is vierkant en

is gelijktijdig met het gemeentehuis gebouwd. De toren en het gemeentehuis zijn samen gevoegd en staan met elkaar in verbinding. Volgens 't ontwerp van de architect Héroguel telt de klokkentoren 30 'meetlatten' hetzij ongeveer 58 meter. Het geheel steunt op vier grote pilaren van steen en baksteen met een dikte van 2 meter. De Klokkentoren bevat 7 verdiepingen.

- De eerste verdieping bestaat uit dat wat men de 'wolvenzaal' noemt. Vanaf de achterkant van het gemeentehuis heeft men er rechtstreeks toegang. Een groot gedeelte van de stadsarchieven werden er bewaard.
- Op de 2de verdieping is een opening in de dikke westmuur gemaakt. Via deze opening heeft men direct toegang tot de zolder van het gemeentehuis.
- Op de 3de verdieping bevindt zich de raderkast, nodig voor refreinen en deuren van het klokkenspel.
- Op de 4de verdieping hebben twee grote nieuwe klokken in 1925 en 1926 de 'Banclouque' en de 'Vigneron' vervangen.
- Op de 5de verdieping bevindt zich het pijpenstel van de veertien klokken van het klokkenspel. Het totale gewicht van het klokkenspel bedraagt 2500 kg. De meest indrukwekkende weegt 260 kg en de kleinste 26 kg.
- Op de 6de verdieping bevonden vroeger vier zwengels die de vergulde wijzers van de wijzerplaat in werking stelden.
- Op de 7de verdieping heeft men toegang tot het open klokkentorentje ; een ruim achthoekig vertrek, verlicht door 8 grote ramen. Om er te komen moest men 236 treden beklimmen.

